

Juhised tšättide salvestamiseks ja saatmiseks

Milliste sõpradega tehtud tšätte jagada?

- Sõbrad, kellega sa meiega jagatud tšätis kirjutad, peaksid olema umbes **sama vanad kui sina** (kuni üks aasta nooremad või vanemad).
- Tutvusta oma sõbrale TeKE projekti ja räägi, milliseid tšätte või tšäti osasid sa tahad jagada. Saada oma tšätis osalevale sõbrale tema ja ta vanema jaoks **nõusolekuvormid** (samad, mille saadad vestluse salvestuses osalevale sõbrale). Palu sõbral saata sulle fotod enda ja oma vanema allkirjaga nõusolekust. Seejärel saada need fotod meile.
- Kui saad, siis jaga meiega tšätte, milles **räägid samade sõpradega, kes osalevad ka sinu suulise vestluse salvestuses**. Kui sõber ja tema vanem on juba saatnud allkirjaga nõusoleku suulise vestluse salvestamiseks, ei ole vaja tšättide jagamiseks uut nõusolekut alla kirjutada. Aga räägi kindlasti oma sõbrale, et lisaks vestluse salvestamisele jagad ka tema tšätte ja küsi, kas ta on sellega nõus.
- Võid tšätis rääkida **ühe või mitme sõbraga**, aga kõigilt sõpradelt ja nende ühelt vanemalt on vaja allkirjaga nõusolekut.

Milliseid tšätte jagada?

- Kõige parem on, kui sa jagad meiega tšätte, mis pole vanemad kui **2020. aasta algusest**. On tähtis, et vestlused oleksid hiljuti kirjutatud – tahame uurida just sinu vanuses noorte keelt.
- On hea, kui tšätid on tehtud **enne seda, kui sa teismeliste keele projektiga alustasid**.
- Saada meile vestlusi **kokku vähemalt 1000 sõna**. Selle tuhande sõna sisse jäävad ka näiteks vestlejate nimed, kuupäevad või kellaajad, kui need vestlust kopeerides kaasa tulevad.
- Muidugi on meil väga hea meel, kui soovid keeleteadlastega jagada rohkem tšätte kui tuhat sõna – **ülempiiri sõnade arvul ei ole**.

- **Kui sa ei saada palju kirjalikke sõnumeid ja sul on raske 1000 sõna kokku saada**, siis ära muretse – kirjuta meile sellest ja me anname nõu, mida teha.
- Sa ei pea saatma ühte pikka vestlust, tuhat sõna võivad kokku tulla mitmest eri tšätist, aga salvesta kõik erinevad vestlused eraldi faili ja küsi kõigilt sõpradelt jagamiseks nõusolek.
- Kui sa tahad tšätti meiega jagada, aga **soovid sellest mõne osa välja jätta**, siis ära kustuta välja jäetavat osa lihtsalt niisama. Salvesta eespool olev tekst ühte faili ja välja jäetud osale järgnev tekst teise faili, justkui saadaksid meile kaks erinevat vestlust.

Tšättide salvestamine

- Kui sa faili salvestad, pane **failile nimi**, kus on kirjas
 1. sinu **nimi**;
 2. **suhtlusäpi** nimi;
 3. sellest suhtlusäpist jagatava faili **järjekorranumber**.

Näiteks:

MariMaasikas_Messenger_1.docx

MariMaasikas_Messenger_2.docx

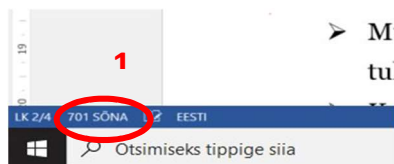
MariMaasikas_WhatsApp_1.docx

- Ära kirjuta faili nimesse tühikuid või täpitahti (näiteks kui sinu nimi on Märt Mägi, kirjuta MartMagi või M2rtM2gi).
- Kopeeri tšätt faili. Kõige lihtsam on netivestlusi salvestada **copy-paste'i** ehk kopeerimise ja kleepimise abil. Kopeeri suhtlusäpist (Messenger, WhatsApp jmt) **Wordi faili** see osa vestlusest, mida soovid jagada, ja saada meile.
- Salvestamiseks sobivad **ka teised programmid peale Wordi** (näiteks GoogleDocs), lihtsalt saada failid meile ja me vaatame üle, kas kõik on korras.
- **Kui sa ei oska copy-paste'i kasutada**, võid paluda abi vanematelt, mõnelt sõbralt või siis kirjutada teke@ut.ee ja me anname sulle nõu, kuidas vestlusi erinevatest suhtlusäppidest kätte saada.

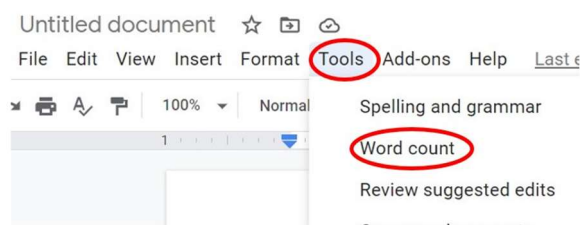
- Kõige rohkem on õpilased saatnud vestlusi, mis on tehtud **Messengeris**. Projekti kodulehel on olemas eraldi **juhend vestluste kopeerimiseks Messengerist**.
- Kui sa soovid kontrollida **sõnade arvu Wordi dokumendis**, siis sa näed seda näiteks...

(1) ... lehekülje all vasakul all nurgas **või**

(2) ... menüüs „Läbivaatus“ > „Sõnaarvestus“.

- **GoogleDocs**is saab sõnade arvu näha, kui valid ülevalt menüüst **Tools** ('Tööriistad') ja sealt **Word count** ('Sõnaloendus').
- Kui sa ei oska ise sõnade hulka loendada, küsi nõu kas projekti esindajalt või oma vanematelt või sõpradelt.

- **Kui kopeeritud tekstist pole näha, kes räägivad ja mis kuupäeval**, kirjuta tšäti ette **faili algusesse**:

1. tšätis osaleva **sõbra ees- ja perenimi**;
2. **mis järjekorras** te räägite;
3. vestluse alguse **kuupäev**.

- Keeleteadlased uurivad ka seda, kuidas kasutatakse tšättides **emoji**sid ja **GIFe**. Pane tähele, et need jääksid kopeerimisel alles. Kui sul ei õnnestu teksti kopeerida nii, et pildid alles jäävad, proovi salvestada tšätte mõnest teisest seadmest või mõne teise tekstitöötlusprogrammiga. Võid ka alati küsida nõu vanematelt või sõpradelt – või kirjutada teke@ut.ee.
- Kui oled tšätid välja valinud, kopeerinud ja salvestanud, saada need teke@ut.ee.

- **Suhtlusäppidest saab oma tšätte ka tervikuna alla laadida.** Ka selleks leiad juhised projekti kodulehelt (teistest ankeetidest ja juhenditest allpool). Allalaadimine on keerukam töö, saad niiviisi arvutisse alla laadida kõik vestlused, mida sa kunagi kellegagi oled pidanud. Selle projekti jaoks ei ole sul seda vaja teha ja lihtsast *copy-paste*’ist piisab, aga kui sa soovid jagada meiega mahukamaid vestlusi ja kopeerimine vestlusaknast on tüütu, siis vaata [tšättide allalaadimise juhiseid](#) kodulehel. Allalaaditud failidest saad samuti teha valiku, milliseid soovid meiega jagada.

Kui sul tekib mõni küsimus või sa vajad abi, kirjuta teke@ut.ee – aitame sind hea meelega! 😊